

[Erik Kragh.]

overveje vor stillingtagen til NATO — da det nu endelig har været bragt frem her — må denne stillingtagen være baseret på først og fremmest to faktorer. Den ene er vor geografiske beliggenhed, nemlig at vi er en udløber af Centraleuropa, og at vi omfatter gennemsejlingsfarvandene mellem Østersøen og Atlanterhavet. Den anden faktor er, at intet europæisk land kan bygge sin sikkerhed på en alliancefri politik, medmindre det har en ganske særlig geografisk beliggenhed, som Sverige og Schweiz har det. Uanset hvilken udformning NATO-strategien vil få, vil de to hovedkomponenter i NATO-strategien, som særligt berører os, være uændrede, nemlig den amerikanske kernevåbenparaply og de vesttyske styrker ved den vestlige del af Østersøen, hvor Vesttyskland og Danmark har fælles sikkerhedspolitiske og hermed strategiske interesser.

Det ærede medlem hr. Baunsgaard var inde på tjenestetiden, og hver gang der skal diskuteres forsvar, er der jo visse spøgelse, der dukker frem, som f. eks. reduktion af tjenestetiden, om man ikke kan omdanne til lokalt forsvar, og endelig om man ikke skulle gøre ligesom i Schweiz. Det, man skal overveje, er, om man vil give de værnepligtige en sådan uddannelse, at de har en rimelig chance for at klare sig under krigsforhold. Det er jo det, vi uddanner vore styrker til, og det viser sig nu engang, at alle de mennesker, der har været i krig, alle udtaler enstemmigt, at en lang uddannelse, en lang tjenestetid, er uundgåelig for at lære krigens væsen og krigens håndværk.

Med hensyn til den schweiziske ordening er det måske på sin plads lige at sige to ord derom. Det er et almindeligt forekommende fænomen, at folk tænker sig, at i Schweiz er forsvaret indrettet som en slags udvidet hjemmeværn, hvor manden tager bøssen ned fra væggen og går ud for at forsvare fædrelandet, når det trues. Intet er fjernere fra realiteterne. Det schweiziske forsvar er organiseret i 9 divisioner med 20.000 mand i hver og med kampvogne og artilleri og alt, hvad en moderne hær i øvrigt behøver.

Der er to afgørende grunde til, at det danske forsvar ikke kan organiseres som det

schweiziske. Den ene er, at i Schweiz er det en ære at være soldat. Hvis en mand bliver kasseret af fysiske grunde, føler han det som en sorg; i Schweiz betragter befolkningen hæren med ærbødighed og veneration. Det ville være overdrevent at sige, at noget tilsvarende er tilfældet herhjemme. Den anden grund er, at Schweiz ligger 500 km fra jerntæppet, d. v. s. at det ikke er umiddelbart truet og ikke behøver noget stående beredskab.

Der er i øvrigt endnu en ting, jeg må have lov til at fremdrage, og det er, at hvis man mener, schweiziske borgere slipper let fra alt dette, tror man forkert. Det er rigtigt, de har en kort indledende rekruttskole på kun 4-5 måneder, men i de næste 16 år indkaldes de hvert andet år i 3 uger. Det vil altså sige, indtil de er 34 år. Fra de er 35-48 år indkaldes de hvert tredje år, og fra de er 48-56 år er der 3 ugers indkaldelser. Det vil altså sige, at de praktisk taget hele deres liv står med det ene ben i det civile liv og med det andet i det militære. Når man tænker på, at Schweiz er bygget op som en militsorganisation, hvor alt, hvad der hedder officerer og underofficerer, er folk, der har civil beskæftigelse, men bibeskæftigelse ved militært erhverv, vil man forstå, at dette er forhold, man umuligt kan tænke sig overført til Danmark. Man tror da ikke, vore unge herhjemme ville finde sig i at blive genindkaldt flere uger hvert andet eller hvert tredje år, til de er blevet 50 år gamle? Jeg tror ikke, jeg behøver at kommentere dette yderligere.

Det er forståeligt, at man til enhver tid søger at finde en løsning, der både er så billig og så lidet byrdefuld som muligt for befolkningen, men jeg tror nu, at alle erfaringer viser, at der ikke er nogen lette løsninger på dette spørgsmål. Hvis vi ønsker at tage vort sikkerhedspolitiske problem højtideligt, slipper vi ikke uden ofre både på det økonomiske og det personelle område.

Der er efter min opfattelse i øjeblikket intet, der taler for, at vort sikkerhedspolitiske problem skulle være blevet mindre, og derfor tror jeg, vi må anskue alle disse problemer ud fra et alvorligt ønske om at skabe og fastholde den sikkerhed, som vort medlemskab af Atlantpagten har skaffet os. Der sker ændringer i Atlantpagtens organi-